

65. Lelki szabadságharc kell a szenvedélyek megfegyverzése, illetve a szent vágyak által

A 145. számú éneket imádkozzuk:

*Győzhetetlen én kőszálom,
Védelmzőm és kővárom,
A keresztfán drága árom,
Oltalmamat Tőled várom!*

Legutóbb Szent Pál apostol Efezusiakhoz írt levele alapján elmékedtünk arról, hogy szabadító Istenünkhöz méltó *szent* keresztény életet kell élnünk, mert megváltott, megszabadított minket a bűntől.

Most nézzük tovább az Efezusi levél alapján, hogy hogyan is érti az apostol ezt a lelki szabadulást: *Korábbi életmódokkal ellentétben vessétek le a régi embert, akit a megtévesztő kívánság romlásba dönt* (Ef 4, 22-23). A sátán kísértése volt az *a megtévesztő kívánság*, amely Ádámot és Évát, és minket, az Ő gyermekeiket is a bűn rabjaivá tett, *romlásba döntött*. A lélek szabadsága érdekében szükséges ezeknek *a megtévesztő kívánságoknak* a megfegyverzése.

Lelkiismeretünket megvizsgálva most tekintsünk vissza mai napunkra: mennyiféle kívánság merült fel kísértés gyanánt, amelyek el akartak vonni Istentől. Próbáljuk most Isten szemével nézni a vágyainkat:

- Hová vezéreltek, mire akartak *megtéveszteni*, hogy eltérítsenek Istentől?
- Hogyan sikerült legyőznünk őket, és hogyan kerekedtünk felül vonzásukon, hogy ne a szenvedélyek rabságát, hanem *Isten gyermekeinek a szabadságát* válasszuk? (vö. Jn 8, 32).

Pál apostol *a korábbi életmódot* és *a megtévesztő kívánságokat* a régi ember, tehát a még nem Krisztushoz tért ember számlájára írja. Ami tehát eddig volt, azt Krisztus tanítványának le kell vetnie, attól szabaddá kell válnia.

De azt is megmondja, hogy hogyan tudunk krisztusi új emberré lenni: *Újuljatok meg gondolkodástok szellemében* (vagyis gondolkodásmódotokban és vágyaitok irányulásában), *s öltöztök magatokra az új embert, aki Isten hasonlatosságára – tiszta igazságban és szentségben – alkotott teremtmény* (Ef 4, 23-24).

Ez valóságos forradalom: a régi rendszer megdöntése és **a krisztusi uralom lelkünkben történő helyreállítása. Szent teremtményé kell lennünk!**

I. Szükséges a szenvedélyek megfegyverzése, hogy ne azok uralkodjanak rajtunk!

A bűnös kívánság arra indította az embert, hogy ellene mondjon Isten uralmának, sőt magát Isten helyébe tolja. **A Krisztusban vállalt engedelmisség** azonban nem rabságot, hanem **szabadságot hoz Isten gyermekeinek**. Ne a rosszat, Isten akaratával ellentétes dolgokat kívánjuk, hanem Isten akaratával megegyezőt! Ez szolgál igazán a javunkra.

1. Mivel az összeszedettségre vágyódunk, s az összeszedettség imaállapotát szeretnénk megélni és gyakorolni, azért **szükség van erre a gyökeres fordulatra**.

Szent Pál megmondja, hogy ennek érdekében mit ne tegyünk, illetve, hogy mit tegyünk: *Szakítsatok a hazudozással. Mindenki beszéljen őszintén a felebarátjával, hiszen egymásnak tagjai vagyunk* (Ef 4, 25). Azután sorolja a többi szenvedélyt is: *Ha haragusztok is, ne vétkezzetek... Ne engedjétek az ördögnek. Aki lopott, ne lopjon többé* (Ef 4, 26. 27-28). *Távol legyen tőletek minden keserűség, indulatosság, haragtartás, szóváltás, káromkodás és minden egyéb rossz* (Ef 4, 31). Az apostol (mint jó tanító) megadja az orvosságot is: *Inkább Szentlélekkel teljétek el* (Ef 5, 18). Figyelmeztet, hogy a sátán ellen kell harcolnunk: *Öltöztök fel Isten fegyverzetét, hogy helyt tudjatok állni az ördög cselvetéseivel szemben* (Ef 6, 11). Amíg a magunk erejével próbálunk győzedelmeskedni a bennünket fogva tartó szenvedélyek fölött, az az aszkézis szférája. Kell a saját

erőfeszítés, de tapasztalatból tudjuk, hogy ez nem elég!

A mi jó Királyunk nem hagy magunkra bennünket a szabadságharcunkban! Ő magától segít a segítségünkre, Ő szabadít meg a bűn rabságából.

2. A zsoldos ezért mondja az Úrról: *A szűkölködők nyomora és a szegények sóhaja miatt most már fölkelek, és szabadulást viszek annak, aki arra vágyódik* (Zsolt 11, 5). Ezzel a tanítással már a misztika területére vezet **az Úr. Ő az, aki átveszi a kezdeményezést, az irányítást.** Meghallja *a sóhajunkat, látja a nyomorunkat, és fölkel, hogy szabadulást hozzon nekünk!* Isteni „felkelés” ez. Ennek a „felkelésnek” mindig győzelem a vége! Tekintsünk fel a mi győzedelmes Urunkra, aki szabadulást hoz! Egyre jobban vágyódjunk arra a szabadságra, amelyet Ő ad nekünk!

3. A Rómaiakhoz írt levélben **az apostol** világosan megmondja: *Én szerencsétlen ember! Ki szabadíthat meg ettől a halálra szánt testtől?* Egyedül Isten! *Hála legyen Istennek, aki Jézus Krisztus, a mi Urunk által megszabadít* (vö. Róm 7, 24-25). Vessük mélyen a szívünkbe, hogy a mi szabadságharcunkban nem csupán mi harcolunk. Mi csak megyünk a Parancsnokunk után, a Szabadítónk nyomában, és szabadságunk érdekében megteszünk mindent, amit tudunk. Szent Pál nevű harcostársunk is így tett: *Én is futok, de nem céltalanul. Mérem az ökölcsapásokat, de nem a levegőt csapkodva, hanem sanyargatom és rabságba vetem testemet* (1 Kor 9, 26-27). Fegyelmezte testét, harcolt a szenvedélyekkel.

4. Menjünk **mi is** oda a Vezérünkhöz, és kérdezzük meg: *Jó Mester, mit kell tennem, hogy eljussak az örök életre*, hogy megszabaduljak a pokol hatalmából, az örök halál rabságából? (vö. Mt 19, 16-17). Nekünk is mondja: *„Ha tökéletes akarsz lenni, add el, hagyd el mindenedet, amid van, amihez ragaszkodnál, és jöjj, kövess engem!* Ragaszkodj hozzám, légy velem, illetve engeddd, hogy én meg teveled legyek!” (vö. Mt 19, 21-22).

Itt olyan csapatmunkáról van szó, amely erőt és biztonságot ad. Parancsnokunk szeme villanása biztatással, **erővel tölt el.** Megbabonázva menjünk Utána: **vállaljuk a küzdelmet életre-halálra!** *A gazdag ifjú szomorúan távozott.* Azért lett dezertőr, vagyis azért hagyta el Krisztust és a csapatát, mert jobban szerette vagyonát, mint Krisztust. Szenvedélyesen csüngött a földi dolgokon. Azokhoz jobban ragaszkodott, mint Krisztushoz.

5. Akkor mi lesz a megoldás a mi számunkra? Főparancsnokunk a zsoldos által adta ki a napiparancsot: *Fordulj el a rossztól, és tedd a jót, törekedj a békességre, és járj annak az útján!* (Zsolt 33, 14). Ez a harci jelszó azonban nem hadititok, amelyet csak a mi csapatunk tagjai ismerhetnek. Ez mindnyájunk számára a győzelem stratégiáját, hadműveletét tartalmazza: **elfordulni a rossztól, és csak a jót tenni!** Isten ugyanis sohasem tesz rosszat, hanem csak jót. Ez az életszentség útja. Ez a gonosz lélek hatalmából való megszabadulás útja. Ez a győzelem útja: **jobban szeretni Krisztust, mint bármi vagy bárki mást.**

Ehhez kell a szenvedélyek megfegyelmezése. A lelki élet tudománya ezért mindig nagyon részletesen tárgyalja a szenvedélyek elleni küzdelmet.

II. Mit értünk a „szenvedélyek” szó alatt?

A szenvedély az érzéki vágy mozdulása a jó vagy a rossz felé. Önkéntelen mozdulás, nem kontrollált vágy, törekvés, amely megszületik az ember érzékeiben az akarata ellenére is. Itt nem annyira az érzékiség vágyáról van szó, hanem általában azokról a vágyakról, amelyek az érzékekhez, az érzékszervekhez vannak kötve. *A test a lélek ellen tusakodik, a lélek meg a test ellen. A testi ember vágya ellentétben van a lélek vágyaival* (vö. Gal 5, 17).

1. A „testi ember” kifejezés a „régibb embert”, a Krisztushoz még odasimulni nem akaró embert jelenti. A Krisztushoz csatlakozó, a tökéletes szeretetre törekvő ember azonban még a szenvedélyeket, ezeket az önkéntelen belső mozdulásokat is kontrollálni akarja, hogy azok is Krisztus uralma alatt legyenek.

Bár a szenvedélyek a lélekben születnek meg, mégis a testben valósulnak meg. Gondoljunk például a bennünk megszülető haragra. Amikor értelmünkkel azt látjuk, hogy valami nem tetszik, akkor az ennek a dolognak való ellenállásunk változást is eredményez a testünkben: az arc kipirul, a szív hevesebben dobog, a lélegzés szaporább lesz, a kéz ökölbe szorul. Ha nem kontrolláljuk, akkor

még haragosan le is csap!

Azért kell a szenvedélyeinket megfegyelmelnünk, megtagadnunk, hogy **ne** ezek az önkéntelen mozdulások, az érzékekben megjelenő vágyak töltsenek be és **tartsanak rabságukban, hanem Krisztus töltsön be! Ő uralkodjék el a lelkünkben!**

2. Keresztes Szent János, a nagy karmelita misztikus, egyháztanító *A lélek sötét éjszakája* című könyvében ezt a jelenetet fejtette ki *A lélek dala* című versében: „Egy titokzatos éjszakán, amikor a háza már elpihent, a lélek az éj sötétjében találkozni akar szerelmes Istenével.” Leírta, hogy a titkos lépcsőn hogyan ment ki a lélek önmagából, hogy találkozhasson szíve Istenével. Tehát ez a lényeg: **lelkünk háza csendben pihenjen el!** A szenvedélyek már ne dübörögjenek bennünk!

III. Szent vágyak kellenek: mi Istent akarjuk diadalra juttatni magunkban!

1. **Az Úr érkezésének észrevételéhez belső csend szükséges,** amikor is a lélek mintegy lábujjhegyen jár, hogy az Úr érkezésének első fuvallatát is képes legyen érzékelni. Vagyis mindannak az elhagyása kell, ami akadályozná Krisztus szabad bejárását lelkünk hajlékába. Minden akadályt el kell távolítanunk! **Senkihez és semmihez sem szabad ragaszkodnunk, ami nem Isten vagy Istené.** Azért kell ez a belső szabadság, hogy teljesen Isten töltsön be önmagával, **Ő uralkodjék el a lelkünkön, ne más!** Ez nem kizorítósdí játék, hanem szabadságharc! **A lélek szabadságáról van szó, életre-halálra menő küzdelemről!** Ha nem tudjuk megszabadítani lelkünket a szenvedélyek uralmától, akkor nem Krisztus, hanem a halál uralkodik el bennünk!

2. Szent Pál ezt mondja: *Mindent elviselek Krisztusban* (vö. Fil 4, 13), *Érte mindent elvettem, csakhogy Őt elnyerhessem* (vö. Fil 3, 8-9). Az Isten gyermekeinek szabadságát kereső lélek – amely már elhagyta a halálos bünt – most **el akarja hagyni** nemcsak a bocsánatos bünt, hanem **a szenvedélyek uralmát is;** hogy ne azok ráncigálják, ne a szenvedélyek töltsék be, ne azok uralkodjanak rajta, hanem Isten! **Ahol a lélek és a Szentlélek uralkodik, ott van az igazi szabadság!**

3. Ha uralomra tudjuk juttatni Istent lelkünk trónján, ha **Ő a mi szívünk Királya,** akkor milyen kicsivé zsugorodnak azok a vágyak, elirányulások, amelyeket az előbbi lelkiismeretvizsgálat kapcsán a mai napomra vonatkoztatva kontrolláltunk! Hol vannak ezek a vágyak? Milyen kicsivé lettek a végtelen nagy Uralkodó jelenlétében! A napsütés hatására a pocsolya sáros vize elpárolog. A lélek szabadságának útját keressük? **Hagyjuk, hogy egyre jobban átjárjon Isten! Tüzesítsen át Isten szeretete!** Krisztus kapcsoljon bele önmagába!

4. Az Efezusi levélben ezt a Krisztusban való összekapcsolódást tanítja az apostol: *Benne kapcsolódik egybe az egész épület, s emelkedik az Úr szent templomává. Benne épültök egybe ti is a Szentlélek által Isten hajlékába* (Ef 2, 21-22). Az a Krisztus lesz az összetartó erőnk, aki lelkünk szabadságát hozta (vö. Jn 8, 32). Lelki épületet, házat, Egyházat hoz létre belőlünk, akiket egészen betölt Isten Lelke, akiket megszentel a Szent Isten!

5. Erről ad tanítást a Leviták könyve is: *Szenteljétek magatokat nekem, az Úrnak: én szent vagyok, és kiválasztottalak titeket az összes népek közül, hogy enyéim legyetek* (Lev 20, 26). **Ő** ugyanis megszabadította népét a rabságból. Minket is! Szövetséget kötött velünk is. **Ő a mi Istenünk, mi meg az Övéi lettünk, Neki szentelt emberek, választottjai.** Tehát **a legapróbb lelki mocnásaink is egészen az Övéi legyenek!** Neki legyenek lefoglalva! **Akkor nem leszünk szétszórtak!** Ez az Istennek való lefoglaltság ugyanis összeszedettséget eredményez bennünk. **Lényünknek ez a teljesen Istennek szenteltsége alkalmassá tesz arra, hogy az isteni sugallatok legfinomabb fuvallatát is felfogjuk, megértsük és gyümölcsöztessük!** Ha be vagyunk kapcsolva az isteni áramkörbe, akkor az **Ő** kegyelmi fuvallatának a legfinomabb érintését is tudjuk érzékelni. Rárezonál a lelkünk. Ha a szenvedélyek, vagyis a lelkünk testtel összekötött képességei elterelik a figyelmünket, illetve a szívünk szeretetét Istentől és a lelki dolgoktól, ha ilyen „palotaforradalom” lép föl, akkor szomorúan tapasztaljuk meg a szétszórttságot, vagyis az imában való szórakozottságot.

6. **Ha lelkünk a minket szerető Isten jelenlétébe helyezkedik,** ha értelmünket, akaratumkat és szívünket Istenre irányítjuk, **akkor az összeszedettség, az Istennel való egybekapcsoltság**

valósul meg bennünk! Ha engedjük, hogy a mennyország hatalmas Királya eluralkodjék bennünk, és betöltsön jelenlétével, szeretetével, mint víz a tengert, vagy levegő a mindenséget, és engedjük, hogy lelkünk Királyaként elfoglalja jogos helyét szívünk trónján, és betöltse végtelen szeretetével lelkünk hajlékát; akkor Isten az összeszedettséget valósítja meg bennünk! Ő kapcsolja magához a mi szívünket. Az előbbi fázis az aszketika szakasza, ez pedig a misztikáé. Ott mi, emberek, próbálunk tevékenykedni, itt pedig hagyjuk, hogy Isten uralkodjék el rajtunk.

IV. Hogy Isten hol, hogyan, mikor valósítja meg uralmát lelkünkben, az misztérium, az a kegyelem titka

Mi magunk törekedünk a bűntől való megszabadulásra, a szenvedélyek feletti lelki szabadságharc megvívására! Ez a mi dolgunk, kötelességünk, feladatunk! **Lelki szabadságharcunkat tehát a szenvedélyeink megfegyverzése, illetve a szent vágyak felindítása által tudjuk megvívni.** Ahhoz, hogy ne a rendezetlen szenvedélyes vágyak, Istentől elszakítani akaró indulatok töltsenek be, az kell, hogy szent vágyakat juttassunk uralomra magunkban.

1. A lelki küzdelemben a győzelemhez vezető stratégiát megint csak a Zsoltároskönyvből tanulhatjuk meg: *Kezemet Feléd tárom. Mint a kiszikkadt föld, lelkem Utánad eped* (Zsolt 142, 6). Ez nem a legyőzött kézfeltartása, hanem a győztes szíve választotta felé repeső mozdulata: „Érted harcoltam, most már téged szeretnék birtokolni, átölelni!” Ez a szomjúság gyönyörű, szent vágy! Mondjuk Urunknak: *Szomjazom Utánad, mint a száraz föld az eső után!* (vö. Zsolt 142, 6).

2. Krisztus katonáinak készséges engedelmisségével folytassuk a zsoltárt: *Mutasd meg, melyik úton járjak, mert Hozzád vágyódik a lelkem* (Zsolt 142, 10). Hol van a győzelem útja, hol van a szabadulás? Nem kell sokáig várnunk eligazításra. A zsoltáros úgy írja le az Urat, mint valami hadiszemlén a parancsnokot: *Megszemléli Isten az égből az embereket, hadd lássa, van-e köztük értelmes, és Istenre szomjas* (Zsolt 52, 3), tudniillik Istent kereső ember. Jelentkezzünk önként: *Itt vagyok!* (Iz 6, 8), **Istenre szomjas a lelkem. Isten szabadságára vágyódik a lelkem!**

Ó, milyen lehet az az isteni tekintet, amellyel a mi Parancsnokunk ránk, halált megvető bátorsággal jelentkező szolgálóra *letekint*. Próbáljuk átélni ezt a tekintetet, amely szívünk mélyére hatol! Szítsuk a vágyunkat: **„Jöjj közelebb hozzám, Uram! Légy velem a harcban!** Ne légy távol tőlem!” Mondjuk a zsoltáros szavát: *Vágyva vágytam az Úrra, és Ő lehajolt hozzám!* (Zsolt 39, 1-2). Nemcsak ránk tekint a messzeségből, hanem egészen közel jön hozzánk, a szívünkbe jön, átöleli a vállunkat, sőt a szívére ölel. Elfogad bajtársának. Vele **együtt** viseljük a bajokat, **hordozzuk a keresztet, vívjuk a harcot, és majd akkor együtt aratunk győzelmet is!** Szabadságharcunk ütközeteiben Ő küzd velünk a tűzvonalban. Lelkünk szabadságáért folytatott küzdelemünk nagyobb részét Ő vívja meg. A győzelmet is Neki köszönhetjük!

3. Olyan jó a szabadság levegője! Ez a győzelem mámor! Már nem kell szolgálunk a gonosznak. Jézus megszabadított! Vele együtt uralkodhatunk magunk felett, a vágyaink felett, amelyeket már az Ő erejével legyőzhettünk. **Nincs más óhajunk, minthogy egészen Ő töltsön be!** A győztes csata után az ünnepi *Te Deum* következik, mert a győzelmet Istennek köszönhetjük!

4. Érzelmek megvallására is a zsoltáros szavait hívjuk segítségül: *Áldott legyen az Úr, aki meghallgatta könyörgésem szavát: erőm az Úr és védőpajzsom!* (Zsolt 27, 9). „Ó, hogy áldalak Téged, Uram! Hát nem hiába könyörögtem! **A csatában Te lettél az én erőm! Te voltál a védőpajzsom a gonosz támadásaival szemben.** Persze hogy **eluralja szívemet az öröm.**”

A zsoltáros így folytatja: *Szívem Benne bízott, és Ő megsegített, örvendezik a szívem, énekeimmel adok hálát Neki!* (Zsolt 27, 10). A győzelem mámorában tudja legjobban megélni az ember a *hála* fennkölt érzését. Milyen felemelő érzés ez! **Isteni Szövetségesünkkel sikerült győznünk önmagunk fölött,** a bűn rabsága fölött. Krisztus megszerezte nekünk a szabadságot! Ó, mennyire kell védelmeznünk ezt a drága kincset!

5. Akik hosszú évek után menekültek meg a háborús fogságból, azok belülről is ismerik ezt az élményt: **„Szabad vagyok! Szabad vagyok!”** A szenvedélyek rabságából szabadult lélek is elmondhatja: **„Végre igazi hazám, a lélek szabadságának földjére léphetek, otthon lehetek!”**

Mekkora isteni adomány ez a szabadság! Érdemes vállalni érte a **lelki szabadságharcot: a szenvedélyek megfegyelmezését, illetve küzdeni, hogy a szent vágyakkal Isten jusson diadalra magunkban!**

Befejezésül a 145. számú éneket imádkozzuk:

*Irgyimet zabolázd meg,
Szándékukban tartóztasd meg,
Szegény fejem koronázd meg,
Mennyen, földön boldogíts meg!*